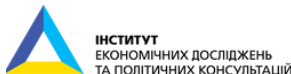

ДАЙДЖЕСТ НОВИН

УЧАСНИКІВ ГРОМАДСЬКОЇ ІНІЦІАТИВИ «ЗА ЧЕСНУ ТА ПРОЗОРУ МИТНИЦЮ»

Випуск №46
01 - 31.12.2022

Шановні читачі!

Перед Вами Інформаційний бюлетень, продукт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій, який публікується в рамках проекту Підтримка Громадської Ініціативи «За чесну та прозору митницю» за фінансової підтримки Європейського Союзу, МФ «Відродження» та Atlas Network.

Сподіваємось, Вам буде цікаво!

У цьому випуску:

НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

- Нове Щомісячне опитування підприємств «Український бізнес під час війни» (листопад 2022)
- Бізнес Київщини покращив оцінки фінансово-економічної ситуації на своїх підприємствах, – опитування
- Інформаційно-аналітичний вісник «Наш кордон»
- Найголовніші митні новини від наших партнерів

НОВИНИ МИТНИЦІ

- Пільги на імпорт товарів для відновлення енергетичної інфраструктури відтепер передбачені законами України
- Затверджено переліки товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2023 рік

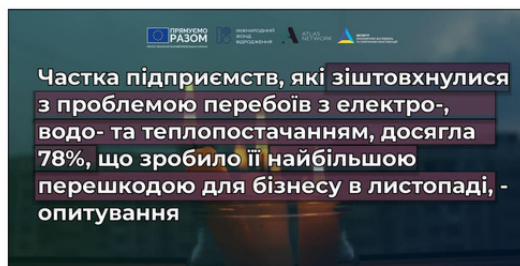
НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

Нове Щомісячне опитування підприємств «Український бізнес під час війни» (листопад 2022)

Інститут економічних досліджень та політичних консультацій випустив сьоме Щомісячне опитування підприємств «Український бізнес під час війни» за листопад 2022 року. Метою проєкту є швидкий збір інформації про поточний стан економіки на рівні підприємства.

Результати опитування показали продовження тенденції до погіршення очікувань та оцінок ділового клімату та загальноекономічного середовища. Зокрема, у листопаді частка тих, хто оцінює загальноекономічне становище позитивно, зменшилась із 5,8% до 2,1%. Водночас частка тих, хто оцінює загальноекономічне середовище як погане, зменшилась із 39,3% до 37,7%.

Очікування щодо економічної ситуації на підприємстві та в країні в піврічній перспективі погіршились. Частка «песимістів» щодо очікуваних змін на підприємстві збільшилась не суттєво, із 28,8% до 30,9%, тоді як частка «оптимістів» зменшилась у півтора раза, із 21,0% до 13,8%.

>>> продовження сторінка 2

НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

Нове Щомісячне опитування підприємств «Український бізнес під час війни» (листопад 2022)

>> початок стор. 1

Обсяги виробництва у порівнянні з попереднім місяцем скоротились, очікування щодо їх змін на наступні 3 місяці погіршилися. Частка тих підприємств, на яких виробництво скоротилось, незначним чином збільшилась, із 21,6% до 23,5%. Водночас частка підприємств, що повідомили про зростання виробництва, зменшилась, із 17,3% у жовтні до 8,3% у листопаді. Відсоток підприємств, на яких планується зростання виробництва на найближчі три місяці, зменшився із 29,1% у жовтні до 16,9% у листопаді, водночас частка тих, хто планує зменшення виробництва, збільшилась незначним чином, із 12,4% до 13,4%.

Водночас плани бізнесу на наступні два роки залишаються оптимістичними, хоча рівень невизначеності в перспективі двох років уперше збільшився. Відсоток тих, хто планує знизити діяльність у наступні два роки, збільшився в листопаді з 6,3% до 11,6%. Водночас, частка тих, хто планує залишитись на поточному рівні, залишилась майже без змін та становить 56,7% (було 56,3% у жовтні). Рівень невизначеності уперше для цього періоду очікувань збільшився із 42,3% до 54,2%

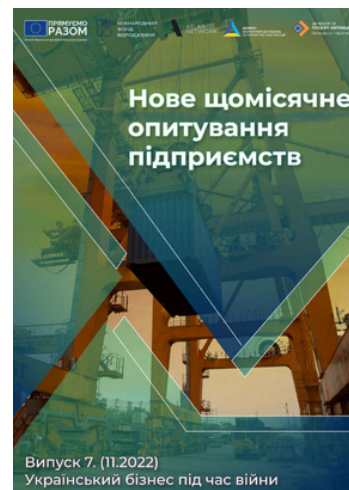
Рівень невизначеності в піврічній перспективі не змінився, а невизначеність у короткотерміновій перспективі дещо скоротилась. Частка опитаних, що не змогли дати прогноз щодо змін фінансово-економічної ситуації на підприємстві в перспективі на пів року, зменшилась із 45,9% до 43,8%, а загальноекономічного середовища в цілому в країні – із 49,8% до 48,7%. Відсоток невизначеності для запасів готової продукції після двократного збільшення в жовтні, зменшився на 9 в. п., із 23,1% у жовтні до 13,8% у листопаді.

Перебої з електро-, водо- та тепlopостачанням уперше стали проблемою номер один. Частка підприємств, які зіштовхнулися з цією проблемою, досягла 78%. Проблема зростання цін на сировину/ матеріали/товари посіла другу сходинку серед перешкод для бізнесу (68%), а безпеки для роботи, пов'язані з війною - третю позицію (46%).

Ракетні обстріли поки що не мали критичного впливу на обсяги виробництва, хоча й стримували активне відновлення, яке тривало від весни. У листопаді зафіксовано різке зменшення частки підприємств, які працюють на 100%, порівняно з довоєнними обсягами – до 3% (у три попередні місяці цей показник залишався на рівні 8%). Однак майже на повних обсягах виробництва в листопаді працювали 43% опитаних (36% в жовтні).

Підприємства вичерпали можливості до активного відновлення експортної діяльності, хоча й активізувався експорт мікробізнесу. У листопаді 17% підприємств повідомили, що припинили експорт після 24 лютого та не змогли його відновити. Це на рівні жовтня (17%) та вересня (16%).

Оцінки державної економічної політики покращились, що засвідчує зростання довіри. Так, 23% опитаних керівників підприємств оцінили державну політику з підтримки бізнесу позитивно, що більше ніж у жовтні 2022 року (16%).

[читати Українською](#)

[read in English](#)

НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

Бізнес Київщини покращив оцінки фінансово-економічної ситуації на своїх підприємствах, – опитування

Незважаючи на складні виклики, підприємства Київщини покращили оцінки поточної фінансово-економічної ситуації на своїх підприємствах та оцінки ділового клімату.

Такі висновки нашого спеціального звіту, присвяченого Київській області за результатами сьомого Щомісячного опитування керівників підприємств.

Основне з висновків:

- Жодне підприємство в листопаді не оцінило фінансово-економічну ситуацію позитивно або негативно (було відповідно 21,1% та 10,5% у жовтні), водночас 100% вважають ситуацію задовільною (68,4% в жовтні). Також «песимістів» щодо можливих змін фінансово-економічної дорівнює нулю, а частка «оптимістів» зменшилась із 45,5% до 23,1%.
- 50% підприємств регіону працюють на майже повну, повну або навіть вищу за повну потужність порівняно з довоєнним періодом (47% на рівні країни). У Київській області серед опитаних знову не було зафіксовано жодного респондента, який би повідомив про зупинку роботи підприємства (2% по Україні).
- Перебої з електро-, водо- або теплопостачанням стали перешкодою для 82% опитаних підприємств (в інших областях - 78%). Другу сходинку посіла проблема небезпеки для роботи (59% - в регіоні, 68% - по Україні), третю - складнощі з перевезенням сировини/товарів територією України (32% - в регіоні, 46% - по Україні).
- Серед підприємств області спостерігається зменшення рівня невизначеності щодо фінансово-економічної ситуації. Частка тих, хто не зміг дати прогноз на наступні півроку, зменшилась із 47,8% до 31,8% (в цілому по країні – з 45,9% до 43,8%).
- Частка підприємств, які збільшували обсяги виробництва, в листопаді становила 27,3% (30,4% в жовтні). Для порівняння, на рівні країни збільшували обсяги виробництва лише 8,3% опитаних. Очікували збільшення виробництва 66,7% підприємств (81,8% в жовтні).
- У цілому станом продовжували експортувати 66% експортерів, що є гіршим результатом ніж в цілому по країні (85%). У листопаді лише 18,8% експортерів регіону нарощували обсяги експорту, 50,0% не змінювали, а 31,2% – скорочували
- Частка керівників підприємств Київської області, які оцінили державну політику з підтримки бізнесу нейтрально, склала 68% (46% - по Україні). Відсоток позитивних оцінок серед представників бізнесу Київщини становить 14%, а негативних – 9%.

>>> **Ознайомитися з дослідженням "Бізнес під час війни: Київська область (листопад 2022)**

НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

**Інформаційно-аналітичний вісник «Наш кордон»
Громадський моніторинг перетину кордону в умовах воєнного стану**

У грудні 2022 року ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій» (ІЕД) у рамках реалізації проєкту «Підтримка Громадської ініціативи «За чесну та прозору митницю» підготував перший випуск інформаційно-аналітичного вісника «Наш кордон».

«Наш кордон» - інформаційно-аналітичний вісник, у якому публікуватимуться результати громадського моніторингу якості надання сервісів органами влади при перетині державного кордону. Моніторинг ґрунтується на результатах дослідження, метою якого є отримання зворотного зв'язку з громадянами та бізнесом щодо задоволеності послугами під час перетину кордону та формування відповідних рекомендацій. Предметом дослідження є як оцінки та очікування бізнесу щодо перешкод у здійсненні експортно-імпортової діяльності, так і оцінки та очікування громадян України щодо якості послуг, отриманих при перетині державного кордону між Україною та країнами Європейського Союзу і Республікою Молдова від Держмитслужби та Держприкордонслужби України.

Моніторинг проводиться ІЕД спільно з партнерами та учасниками Громадської ініціативи «За чесну та прозору митницю».

Методологічна підтримка партнерам надається ІЕД, а збір даних здійснюється щомісяця партнерами ІЕД:

- Асоціація митних брокерів України (м. Київ);
- ГО «Агенція міжнародної співпраці» (м. Луцьк);
- ГО «Карпатські обрії» (м. Ужгород);
- ГО «Разом до громадянського суспільства» (м. Чернігів);
- ГО «Стратегія майбутнього» (м. Кропивницький);
- ГО «СФЕРО» (м. Вінниця).

Для збору інформації використовувались фокус-групи та глибинні інтерв'ю з представниками бізнесу та стандартизовані інтерв'ю пасажирів, які перетнули державний кордон України протягом місяця, що передував інтерв'ю. Фокус-групи та глибинні інтерв'ю проводяться за допомогою спеціального розробленого гайда, а опитування пасажирів відбувається у форматі F2F інтерв'ю за анкетною зі стандартним набором із чотирнадцяти закритих питань та орієнтовною тривалістю інтерв'ю до десяти хвилин. У цьому випуску представлено дані, які було зібрано протягом трьох хвиль моніторингу у вересні, жовтні та листопаді 2022 року.

Звіт складається з двох розділів. Перший називається «Дружній кордон», у ньому представлено результати опитування пасажирів. У другому розділі, який називається «Чесний кордон», представлено точку зору бізнесу на основі викликів та проблем, пов'язаних зі здійсненням експортно-імпортової операцій.

>>> Інформаційно-аналітичний вісник «Наш кордон». Випуск 1. Грудень 2022

НОВИНИ УЧАСНИКІВ ІНІЦІАТИВИ

Найголовніші митні новини від наших партнерів

Партнери нашого проєкту, з різних регіонів України, в рамках реалізації грантів, здійснюють моніторинг задоволеності якістю сервісів, які надаються Держмитслужбою і Держприкордонслужбою й висвітлюють регіональні новини митної сфери.

Докладніше про це:

- **Моніторинг якості надання сервісів Дніпровською митницею Держмитслужби та Держприкордонслужбою в умовах війни (Листопад 2022) [докладніше](#)** (ГО «Стратегія майбутнього»)
- **Перетин кордону в умовах воєнного стану - чи задоволені чернігівці, які виїжджали у жовтні до ЄС [докладніше](#)** (ГО «Разом до громадянського суспільства»)
- **Результати восьмої фокус-групи «Моніторинг змін у митній сфері, пов'язаних із запровадженням в Україні воєнного стану» [докладніше](#)** (Асоціація митних брокерів України)
- **Результати досліджень Закарпатської митниці за листопад 2022 [докладніше](#)** (ГО «Карпатські обрії»)
- **Працює «Скринька довіри» для повідомлень про факти правопорушень.**
Здійснюється реєстрація повідомлень про випадки зловживань або вимагання хабарів з боку посадових осіб Держмитслужби та/або Держприкордонслужби під час перетину кордону громадянами або переміщення товарів через кордон. Після реєстрації відповідних звернень, такі повідомлення надсилаються до правоохоронних органів.

[>>> Більше інформації про активність наших партнерів >>>](#)

НОВИНИ МИТНИЦІ

Пільги на імпорт товарів для відновлення енергетичної інфраструктури відтепер передбачені законами України

Президент України підписав Закони №2836-IX та №2837-IX про внесення змін до Податкового та Митного кодексів України щодо сприяння відновленню енергетичної інфраструктури.

Закони передбачають звільнення від оподаткування ПДВ та ввізним митом, а в окремому випадку і від акцизного податку, імпорт окремих товарів до 1 травня 2023 року.

Відтак, пільги поширюються на низку товарів, які імпортуються підприємствами або громадянами та які переміщуються (пересилаються) на митну територію України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях.

До переліку таких товарів входять, зокрема, електрогенераторні установки та частини до них; окремі трансформатори, їх частини, інвертори; окремі акумулятори, включаючи сепаратори для них; системи для забезпечення супутникового доступу до інтернету (Starlink) тощо.

Також пільга поширюється на імпорт окремих товарів, який здійснюється громадськими об'єднаннями та/або благодійними організаціями, включеними до Реєстру неприбуткових установ та організацій, для подальшої їх безоплатної передачі оборонцям. Крім ПДВ та ввізного мита імпорт товарів у цьому випадку звільняється ще й від акцизного податку.

Пропуск через митний кордон, митний контроль та митне оформлення таких товарів здійснюються у першочерговому порядку. Водночас:

- плата за виконання митних формальностей поза місцем розташування митних органів або поза робочим часом не справляється.
- декларування може здійснюватися шляхом подання попередньої митної декларації, яка містить всю необхідну інформацію для випуску товарів відповідно до ч. 5 ст. 259 МКУ. При цьому доставка та пред'явлення цих товарів митному органу, яким оформлена така попередня митна декларація, не є обов'язковими.
- товари мають бути передані оборонцям не пізніше 45 календарних днів з дня завершення їх митного оформлення, а в разі якщо щодо таких товарів після завершення їх митного оформлення здійснювалося на території України підтвержене документально технічне обслуговування та/або ремонт – не пізніше 90 календарних днів.

Також пільга поширюється на імпорт товарів, що безоплатно надаються Енергетичним співтовариством як допомога на користь суб'єктів господарювання, що мають ліцензії на окремі види господарської діяльності на ринку електричної енергії та ввозяться такими суб'єктами на митну територію України для цілей відновлення та ремонту інфраструктури таких підприємств за погодженням з ЦОВВ, що забезпечує формування та реалізує державну політику в паливно-енергетичному комплексі.

Закони набирають чинності через три дні з дня їх опублікування.

З детальним переліком товарів з точними кодами в УКТ ЗЕД та винятками можна ознайомитися за посиланням на Закони України від 13 грудня 2022 року № 2837-IX про зміни до МКУ (<https://bit.ly/3Q0AA41>) та №2836-IX про зміни до ПКУ (<https://bit.ly/3GumRil>). *Джерело*

НОВИНИ МИТНИЦІ

Затверджено переліки товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2023 рік

Зокрема, постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2022 №1466 затверджено:

- обсяги квот товарів, експорт яких підлягає ліцензуванню;
- перелік контрольованих речовин (озоноруйнівних речовин та фторованих парникових газів), експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню;
- перелік товарів та обладнання, що можуть містити контрольовані речовини (озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази), експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню (крім товарів та обладнання, що перевозяться у контейнерах з особистими речами);
- перелік товарів, імпорт яких з Республіки Північна Македонія підлягає ліцензуванню в рамках тарифної квоти відповідно до положень Угоди про вільну торгівлю між Україною та Республікою Македонія від 18 січня 2001 року;
- перелік товарів, експорт яких підлягає ліцензуванню.

Детальніше – у додатках до постанови, яка набирає чинності 1 січня 2023 року, за посиланням:
<https://bit.ly/3Vuz2Ad>

[Держмитслужба](#)

Випуск підготовлено
Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій
в рамках проєкту **Підтримка Громадської Ініціативи**
«За чесну та прозору митницю»

КОНТАКТИ ПРОЄКТУ:

сайт: www.tfd.ier.com.ua
e-mail: customs@ier.kyiv.ua
Facebook: www.facebook.com/TFD.IER
Telegram https://t.me/Customs_ier_kiev

**ГО «Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій»**

вул. Рейтарська 8/5-а,
01054 Київ, Україна
тел. + 38 044 278-63-42
факс + 38 044 278-63-36
institute@ier.kiev.ua
www.ier.com.ua

Проєкт «Підтримка Громадської Ініціативи «За чесну та прозору митницю» виконує
Інститут економічних досліджень та політичних консультацій
за фінансової підтримки
Європейського Союзу, МФ «Відродження» та Atlas Network